

A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának
h a t á r o z a t a

Az ügy száma: Köf.5016/2021/10.

A tanács tagja: Dr. Patyi András a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos bíró, Dr. Varga Zs. András bíró

Az indítványozó: Budapest Főváros Kormányhivatala (1056 Budapest, Váci u. 62-64.)

Az érintett önkormányzat: Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzata (1082 Budapest, Baross u. 63-67.)

Az ügy tárgya: önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének Józsefváros közigazgatási területén a járművel történő várakozás kiegészítő, helyi szabályozásáról szóló 26/2010. (VI. 18.) önkormányzati rendeletének az 1/2021. (I. 28.) önkormányzati rendelet 2. § (1) bekezdésével módosított 2. § (2) bekezdésének a) és b) pontja törvénytört, ezért azokat 2021. szeptember 10-i hatállyal megsemmisíti;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő 8 napon belül – az önkormányzati rendeletek kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Köf.5016/2021/10.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

- [1] Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének Józsefváros közigazgatási területén a járművel történő várakozás kiegészítő, helyi szabályozásáról szóló 26/2010. (VI. 18.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 2. § (2) bekezdésének a) és b) pontját az 1/2021. (I. 28.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: MódÖr.) 2. § (1) bekezdésével 2021. január 29-i hatállyal módosította.
- [2] Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: indítványozó) 2021. március 30. napján, BP/2800/00402-2/2021. számon törvényességi felhívást adott ki. Az indítványozó szerint a módosítás folytán az eddig lakosonként – azaz lakásonként annyiszor két esetben, ahányan az adott lakásban laktak – igénybe vehető lakossági várakozási hozzájárulást 2021. január 29. napjától már csak lakásonként két gépjármű vonatkozásában lehet igényelni. Ezáltal a VIII. kerületben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosok egy része elesik attól a lakossági várakozási kedvezménytől, amelyben addig részesültek, amennyiben az adott lakáshoz köthetően az általuk használt jármű már a harmadik vagy azt követő a sorban, ami esetükben a meglévő díj új kötelezetti körre történő kiterjesztésének minősül. E kiterjesztés pedig a koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges gazdasági intézkedésről szóló 603/2020. (XII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 603/2020. Korm. rend.) tiltó szabályába ütközik. Erre figyelemmel az indítványozó kérte az önkormányzatot, hogy a fennálló jogellenes helyzetet az Ör. módosításával – azaz a 2. § (2) bekezdés MódÖr. hatályba lépése előtti normatartalmának visszaállításával – szüntesse meg.
- [3] Az indítványozó előadta továbbá, hogy a kedvezményes várakozásra jogosultak Budapest Főváros Közgyűlésének a Budapest Főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: Fkgy. rendelet) meghatározott körének bővítésére a kerületi önkormányzatokat felhatalmazó, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvényben (a továbbiakban: Kkt.) foglalt rendelkezés, illetve az Fkgy. rendelet ennek megfelelő előírásai és az Ör. módosítás előtti jogszabályszovege között nem volt ellentmondás, így annak megszüntetése érdekében történő fellépést a jogszabályi környezet nem tette indokolttá.
- [4] Az indítványozó a törvényességi felhívásban foglaltaknak nem tett eleget.

A kormányhivatal indítványa és az önkormányzat védírata

- [5] Az indítványozó 2021. május 27-én kelt indítványával kérte, hogy a Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 146. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint 146. § (4) bekezdése alapján az Ör. 2. § (2) bekezdésének a) és b) pontját 2021. január 29. napjára visszamenőleges hatállyal semmisítse meg. Az indítványozó szerint az Ör. vitatott rendelkezései a 603/2020. Korm. rend. 1. § (2) bekezdésébe, ebből következően az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdésébe, valamint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. §-ának (3) és (4) bekezdésébe ütköznek.

Köf.5016/2021/10.

- [6] Az indítványozó előadta, hogy – figyelemmel a veszélyhelyzet 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet általi kihirdetésére, valamint élve az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése, és a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 51/A. §-a által biztosított felhatalmazással – a Kormány a 603/2020. Korm. rend.-ben korlátozta az önkormányzatok 2021-es évre vonatkozó díjmegállapítási jogát. Az indítványozó szerint az Ör. 2. § (2) bekezdés a) és b) pontját érintő, mindössze egyetlen szó felcserélésében álló módosítás folytán az eddig lakosonként igénybe vehető lakossági várakozási hozzájárulást 2021. január 29. napjától már csak lakosonként két gépjármű vonatkozásában lehet igényelni. E módosítás tehát – a 603/2020. Korm. rend. tiltó szabályába ütközően – a meglévő díj új kötelezetti körre történő kiterjesztésének minősül.
- [7] Az indítványozó kifejtette továbbá, hogy a MódÖr.-hez fűzött indokolás – mely szerint az Ör. 2. § (2) bekezdése a) és b) pontja módosításának célja a vonatkozó fővárosi rendelettel való koherencia megteremtése, és ezzel a helyi rendelet magasabb rendű jogszabályba ütközésének megszüntetése – téves, a Kkt. 48. § (5) bekezdésében meghatározott felhatalmazó rendelkezés megszorító értelmezésén alapul, és nem szolgálhat igazolásul a 603/2020. Korm. rend.-ben foglalt tilalom megszegéséhez. Bár az Fkgy. rendelet 10. § (1) bekezdése szerint annak nyújtható – egyéb feltételek teljesülése esetén – lakossági várakozási hozzájárulás, akinek állandó lakóhelye a várakozási övezet területén van, továbbá az Fkgy. rendelet 10. § (3) bekezdése értelmében lakosonként legfeljebb két darab lakossági várakozási hozzájárulás adható ki, e szabályoktól normaalkotása során az önkormányzat a Kkt. 48. § (5) bekezdése e) pontjában kapott törvényi felhatalmazás alapján az Fkgy. rendelet 13. § (2) bekezdésének megfelelően eltérhet, a kedvezményes várakozásra jogosultak körét szabadon bővítheti.
- [8] Az indítványozó a Kp. 145. §-a alapján kérte, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa az ügydöntő határozat közzétételét követő napig az Ör. 2. § (2) bekezdése a) és b) pontjának ideiglenes alkalmazási tilalmát rendelje el.
- [9] Az Önkormányzati Tanács a Kp. 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére, majd a 2021. június 8-án kelt 3. számú végzésében elrendelte az Ör. 2. § (2) bekezdése a) és b) pontjának ideiglenes alkalmazási tilalmát
- [10] Az önkormányzat 2021. június 9. napján védíratot terjesztett elő, majd 2021. június 11. napján kifogást nyújtott be az eljárás szabálytalansága miatt.
- [11] Védíratában az önkormányzat előadta, hogy az önkormányzat az indítványozó által kifogásolt „kerületi szabályozást” csak megfeleltette a már több mint egy évtizede fennálló (és nem kifogásolt) „fővárosi szabályozásnak”, vagyis az Fkgy. rendelet 10. § (5) bekezdésének. Álláspontja szerint az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése értelmében önkormányzati rendelet Budapest Főváros Közgyűlésének rendeletével sem lehet ellentétes. A 603/2020. Korm. rend. 1. § (2) bekezdésébe ütközés nem foghat helyt, az önkormányzat új díjat nem vezetett be, nem állapított meg, meglévő díjat új kötelezetti körre nem terjesztett ki. A kedvezményes lakossági várakozási hozzájárulás tekintetében új kötelezetti kör azért sem jöhetett létre, mert nincs jogszabályi kötelezettség arra, hogy egy járművel kizárólag Budapest VIII. kerületében lehetne parkolni.
- [12] A Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5016/2021/8. számú végzésében az önkormányzat kifogásának helyt adott, a 3. számú végzését visszavonta és az indítványozó ideiglenes alkalmazási tilalom iránti kérelmét elutasította.

Köf.5016/2021/10.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

- [13] Az indítvány – az alábbi indokolással – megalapozott.
- [14] Az Ör. 2. § (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:
- „Az (1) bekezdésben meghatározott díjkedvezmény mértéke:
- a) lakásonként az első gépjárműre kiadott hozzájárulás esetén a díjkedvezmény mértéke 100%,
 - b) lakásonként a második gépjárműre kiadott hozzájárulás esetén a díjkedvezmény mértéke
- ba) 30%, ha a kérelmezett gépjármű az EURO 3 környezetvédelmi kategóriának megfelel,
bb) 50%, ha a kérelmezett gépjármű az EURO 4 környezetvédelmi kategóriának megfelel,
bc) 70%, ha a kérelmezett gépjármű hibrid üzemű, vagy az EURO 5 környezetvédelmi kategóriának megfelel,
bd) 100%, ha kérelmezett gépjármű teljesen gáz, vagy elektromos üzemű.”
- [15] Az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.
- [16] Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése szerint a Kormány veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.
- [17] A Kat. 51/A. §-ának (1) bekezdése értelmében a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.
- [18] A 603/2020. Korm. rend. megalkotására az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörben a Kat. 51/A. §-ában foglalt felhatalmazás alapján került sor. E rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében 2021. december 31. napjáig az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásért, végzett tevékenységéért megállapított díj, az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás keretében felmerülő díj, illetve egyéb díjfizetési kötelezettség mértéke sem lehet magasabb) mint a 603/2020. Korm. rendelet hatálybalépését (2020. december 19. napját) megelőző napon hatályos és alkalmazandó mérték volt. Továbbá, ugyanezen rendelkezés (2) bekezdése szerint az önkormányzat e rendelet hatálybalépésének napjától már megállapított új díjat nem vezethet be, 2021. december 31. napjáig új díjat nem állapíthat meg, meglévő díjat új kötelezettire nem terjeszthet ki.
- [19] A Kkt. 48. § (5) bekezdése értelmében felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete – fővárosban a fővárosi közgyűlés – hogy rendeletben állapítsa meg a várakozási területek tekintetében
- a) az egyes díjköteles várakozási területeket, valamint azok kategóriáját,

Köf.5016/2021/10.

- b) várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakot,
- c) a fizetendő várakozási díj mértékét,
- d) a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát,
- e) a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körét, a kedvezményes várakozási díj mértékét, azzal, hogy a kedvezményes várakozásra jogosultak körének bővítésére a kerületi képviselő-testület jogosult.

- [20] Az Fkgy. rendelet 10. §-ának (1) bekezdésének a) pontja szerint lakossági várakozási hozzájárulás annak a lakosnak adható, akinek állandó lakóhelye a várakozási övezet területén van, az általa megjelölt egy darab személygépkocsira, ha annak a lakos az üzemben tartója, vagy – ennek hiányában – ha azt a lakos a munkáltatótól kizárólagos használatba kapta és az a munkáltató üzemben tartásában, lízingelésében vagy tartós bérletében van. Ugyanezen rendelkezés (3) bekezdése értelmében lakásonként legfeljebb 2 darab lakossági várakozási hozzájárulás adható ki. A 10. § (5) bekezdése szerint a lakossági várakozási hozzájárulás éves várakozási díja tekintetében a kerületi önkormányzat rendeletében kedvezményeket határozhat meg; a kedvezmények biztosításának feltételrendszerét e rendelkezés teljes mértékben akként határozza meg, mint az Ör. 2. § (2) bekezdése.
- [21] Az Fkgy. rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján a lakossági várakozási hozzájárulást, a gazdálkodói várakozási hozzájárulást és az egészségügyi várakozási hozzájárulást a kerületi önkormányzat képviselő-testülete adja ki. E hozzájárulások kiadásának eljárási szabályait, az Fkgy. rendelet szerint kedvezményes várakozásra jogosultak körének bővítését a kerületi önkormányzatok saját rendeletükben szabályozzák.
- [22] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy az Ör. 2. § (2) bekezdésének a) és b) pontját a MódÖr. 2. § (1) bekezdése 2021. január 29-i hatállyal akként módosította, hogy a 2021. január 28-ig hatályos normaszövegben szereplő „lakosonként” szót „lakásonként” szóra cserélte. A módosítás eredményeként az eddig lakosonként igénybe vehető lakossági várakozási hozzájárulást 2021. január 29. napjától már csak lakásonként két gépjármű vonatkozásában lehet igényelni. Ezáltal a VIII. kerületben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező azon lakosok, akik esetében az adott lakáshoz köthetően az általuk használt jármű már a harmadik vagy azt követő a sorban, elesnek attól a lakossági várakozási kedvezménytől, amelyben az Ör. módosított 2. § (2) bekezdése hatályba lépéséig részesültek. E módosítás a meglévő díjfizetési kötelezettség új kötelezeti körre történő kiterjesztésének minősül és ily módon a 603/2020. Korm. rend. 2. § (1) bekezdésébe, mint magasabb rendű jogszabályba ütközik. A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezért az indítványnak helyt adva az Ör. 2. § (2) bekezdésének a) és b) pontját a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.
- [23] A Kúria Önkormányzati Tanácsa hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a megsemmisítés indoka – a fent kifejtettek alapján – a vitatott Ör. rendelkezéseknek a 603/2020. Korm. rend. 2. § (1) bekezdésébe ütközése, amely a meglévő díjfizetési kötelezettség új kötelezeti körre történő kiterjesztésének tilalmát, a koronavírus-világjárvány második hulláma elleni védekezés jegyében (603/2020. Korm. rend. preambulumban), 2021. december 31. napjáig határozza meg. Nem megalapozott az indítványozó arra vonatkozó érvelése, amely szerint az Fkgy. rendelet 10. §-ában foglalt rendelkezéssel való összhang megteremtésére irányuló, kerületi önkormányzati jogszabály-módosítás ne volna egy legitim célt követő, szükséges lépés az Alaptörvény 32. cikkének (3) bekezdése, a Kkt. 48. § (5) bekezdése, valamint a Fkgy. rendelet 10. §-a alapján.

Köf.5016/2021/10.

- [24] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az Ör. 2. § (2) bekezdésének a) és b) pontját a Kp. 146. § (4) bekezdése alapján a jövőre nézve, 2021. szeptember 10-i (pro futuro) hatállyal semmisítette meg a jogbiztonság és az Ör. hatálya alá tartozó jogalanyok különösen fontos érdeke védelmében, azaz olyan szabályozási állapot elkerülése végett, amikor lakossági hozzájárulási díjfizetési kedvezményt egyáltalán nem lehet igényelni. A Kúria ezért az indítványozónak a vitatott Ör. rendelkezések visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítésére vonatkozó indítványát nem tartotta megalapozottnak, különös figyelemmel arra, hogy visszamenőleges hatályú megsemmisítés esetén a jelenleg hatályos Ör. 2. § (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján már kiadott, kedvezményt biztosító határozatok is érvénytelenné válnának.

A döntés elvi tartalma

- [25] *A kerületi önkormányzat rendeletében megállapított lakosonként járó lakossági várakozási kedvezmény mértékének csökkentése a meglévő díjfizetési kötelezettség új kötelezetti körre történő kiterjesztésének minősül és ily módon a 603/2020. (XII. 18.) Korm. rend. 2. § (1) bekezdésében előírt tilalomba ütközik. A tilalom időszakában a járművel való várakozás helyi rendeleti szabályozásának díjemeléssel járó módosítása jogharmonizációs célból sem megengedett.*

Záró rész

- [26] A Kúria az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [27] A Kúria a törvényellenesség jogkövetkezményeit az Ör. tekintetében a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 146. § (4) bekezdése alapján állapította meg.
- [28] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [29] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.
- [30] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2021. július 6.

Dr. Patyi András sk. a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk.

bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos sk. bíró, Dr. Varga Zs. András sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

Köf.5016/2021/10.